

Spm. nr. S 508

Til *ministeren for udviklingsbistand* (26/2 93) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Hvordan vil Danmark kunne yde udviklingshjælp til irakisk Kurdistan?«

Begrundelse

I den irakiske del af Kurdistan er en positiv udvikling i gang, idet der dels er afholdt frie valg og oprettet en regering på basis af disse og dels er en erkendelse af, at den irakiske del af Kurdistan må søge sin fremtid som en del af Irak og altså opgive grænseændringer.

Denne demokratiske og realistiske udvikling er til gengæld besværliggjort af en række forhold. Infrastrukturen er ødelagt på grund af krigshandlinger. Forbindelserne med styret i Bagdad er afbrudt under de nuværende forhold, og irakisk Kurdistan er i betydeligt omfang afskåret fra omverdenen. FN's sanktioner rammer også den kurdiske del af Irak. Af den grund er væsentlige dele af det sædvanlige erhvervsliv ophørt.

Området modtager nødhjælp gennem en række FN-organisationer. Der er imidlertid også brug for udviklingshjælp, hvis området igen skal blive selvhjulpent. Det drejer sig om hjælp til at genopbygge infrastrukturen, minefyndning af landbrugsområder, kreditter til import af varer, som er nødvendige for erhvervsudviklingen, og som under de nuværende forhold ikke kan importeres, samt kontakt med omverdenen på en lang række områder.

Hjælp fra nationale udviklingsorganisationer, herunder Danida, vanskeliggøres af, at området ikke er eller ønsker at være en selvstændig nation, men tværtimod formelt er en delstat i et land, der ikke opfylder fattigdomsbetingelserne for at få udviklingshjælp, men tværtimod er ramt af FN's sanktioner. Heroverfor står, at området ikke for tiden udgør en fungerende del af Irak, og at områdets behov for udviklingsbistand er akut. Til gengæld er der grund til at vente, at hjælpebehovet kun er midlertidigt.

Spørgeren håber, at ministeren kan finde en vej til at yde irakisk Kurdistan udviklingsbistand som et vigtigt led i bestræbelserne for at skabe fred, demokrati og udvikling i Mellemøsten.

Svar (11/3 93):

Ministeren for udviklingsbistand (Helle Degn):

Som spørgeren selv anfører i sin begrundelse, er det ikke umiddelbart muligt at yde dansk udviklingsbistand til den kurdiske befolkning i det nordlige Irak. Området udgør ikke en suveræn stat, men er en delstat i et land, som ikke opfylder fattigdomsbetingelserne for at modtage dansk udviklingshjælp.

Danmark yder dog gennem FN og de private hjælpeorganisationer en omfattende bistand til det humanitære arbejde i Irak med hovedvægten på den nordlige del af landet. I 1992 var de samlede bidrag på knap 34 mio. kr., heraf godt 20 mio. kr. til traditionelle humanitære aktiviteter samt 12,6 mio. kr. til udsendelse og aflønning af de danske deltagere i FN-vagt-korpset (UNGCI), som har til opgave at beskytte det humanitære personel, materiel og operationer.

Også gennem de private hjælpeorganisationer yder Danmark støtte. Seneste eksempel herpå er en bevilling af 1. marts 1993 på 2,99 mio. kr. til Folkekirkens Nødhjælps fortsatte »shelterprogram« i det nordlige Irak.

Som også anført af spørgeren er der imidlertid også behov for hjælp til en mere langsigtet genopbygning af området. I første halvdel af denne måned påregner FN at udsende en særlig »Needs Assessment Mission« til Irak med henblik på at udarbejde en handlingsplan for perioden frem til april 1994. På baggrund af behovene i det nordlige Irak forventes det, at den ny handlingsplan i højere grad end tidligere tilsvarende planer vil fokusere på hjælp til genopbygning i sektorer som vand, sanitet, sundhed og landbrug. Handlingsplanen forventes at danne grundlaget for de efterfølgende forhandlinger med de irakiske myndigheder i forbindelse med udløbet af den aftale mellem FN og Irak, som indtil udgangen af denne måned udgør det formelle aftalegrundlag for FN's humanitære indsats i Irak.

Regeringen, som fastholder, at Iraks territoriale enhed ikke må anfægtes, støtter fuldt ud FN's bestræbelser på at sikre kurderne i det nordlige Irak. Med den forudsete fremtidige fokusering på genopbygning er det regeringsens håb, at der gennem den forventede vedtagelse af den udvidede humanitære handlingsplan også kan ydes hjælp til en mere langsigtet genopbygning af området.